

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N. G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Vredništvo v D. Lendavi
č. 67 "Novine" v Črensov-
MO
Maribor

„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Namen Novin je: zagovoriti Pravico i z čistimi dohodki podpirati siromake na tolažbo Srci Jezušovomi. Te namen naj nam pomaga doseči sv. Ivan Bosko z Angeli Čuvari. Moli, trpi, delaj te teden, naj se razširijo Novine.

Naš tisk, naš svedok.

V 22. leto so stopile Novine z tov številkov. Gda so začele izhajati, slovenski jezik nigdi ne meo pravice. Junaki duhovniki so ga čuvali v cerkvi i v šoli pri verenavuki. Pa tudi že v tej svetih hramaj je dobivao plúske. Naš človek je noso sramotno ime „büdös vend“, „büdös vindis“, „büdös tót“, ka troje edno pomeni: vonječi Sloven. Pa te ne je smrdno naš človek, gda je peneze davao špotlivcom. Te so se njemi celo ešče v obraz zahvaljivali s smehom, ki je odkrivalo radost ne nad Slovenca navzočnostjov, nego nad njegovov darovitostjov i ne ednok čüo: „Jožef, Janoš, o da šte dober človek.“

Nikaj nas ne tak bolelo, kak to zametavanje našega ljudstva, kak ta skazljiva dobrotu pri njegovih daraj, pri njegovih penezaj. Te je bio dober, gda je dao, gda bi pa trbelo rezati pravico njemi i njegovej maternoj reči, te je bio „grdi vindis“, ali kaj spodobnoga. I spodobno oponašanje, čeravno v drugoj obliki, nam reže istotak ešče dnes globoko v srce. Ki istinsko lübi narod, njega globoko zaboli, vso njegovo, ešče najmenše sramotenje i zametavanje. Zato naj obranimo naš narod, njegovo materno reč, njegove narodne pravice tlačenja, sramotenja i njemi spravimo kem večšo narodno slobodšćino poleg verske, smo začeli pred 22 leti izdavat Novine.

Novine so tak svedok, ka smo ljubili naš narod, ka smo njemi šteli dobro, ka smo se njegovomi sramotenji proti postavili,

ka smo se borili za njegove narodne pravice,

ka smo pošćivali njegov materni jezik,

ka smo v očeh vnogih postali zaničavani zavolo toga,

preganjani,

zgübilli čest,

vrednost,

billi iskani na smrt, pa vse raj pretrpeli, kak narod zatajili.

To so Novine za cell slovenski narod, šteroga drevu en vrek je Slovenska Krajina.

Ki toga svedoka vmoriti šće, je süha vejka slovenskoga narodnoga tela, če se ešče tak v prsi bije, kakši narodnjak je. Vmoriti pa vsaki šće toga svedoka, ki se z Novin norčari, ki je šće staviti i samo druge liste širi, ne pa tudi Novine.

Bi me zavrgli, rojaki?

Dvadvajseti let vas včim, vas vodim, vas tolažim, vam glasim pravico, vam davam tanače, vam delam vesele vüre, vas pelam k Bogi, vas napunjavam z pravov lübeznostjov; sam vam oča i mati i brat i sestra prijateo — pa nikdar ne sovražnik; sam trpo dosta za vas; sam postao siromak za vas; sam ošpotan i osorvažen pa preganjan za vas, sam se rüdio noč no den brezplačno za vas, naj se vam na tom i drugom sveti dobro godi — bi me za te dobrote tirali s svojih hiš i si poiskali mesto nene druge prijatele, ki nemajo srca, nego samo žep?

Tak globoko Slovenci Slovenske krajine ešče ne ste spadnoli, se vüpa tjednik: „Novine“.

Spomini.

Leta 1918. okt. 20. je bilo. Vogrška vlada je poslala svojega zastopnika, državnoga tajnika notrašnjih zadev v Soboto, naj tñ zbere lüdi, ki bi se izjavili za Madjarsko. To spravišće se je vršilo v zvezi z drušćtvom „Vendvidéki magyarosító egyesület“ (Slovenske krajine vogršćino šireće drušćtvo), štero je zdaj obslűžavalo 25 letnico svojega obstoja. Te den je tudi vüčitelstvo melo svoje letno spravišće. Okrajni glavár (főszolgabíró) je bio te Horváth Pavel v Soboti. Državni tajnik ekscelenca Németh je pred velikim županom Železne županije i drugimi gospodi tolmačo zbranimi narodi iz Železne i Zalavske županije pozdrave vogrške vlade i njeno prošćno, naj se ne odtrgaio od Madjarske. Njegov vogrski govor je slovenski tolmačo mil g. Slepce Ivan, častni kanonik iz Sobote i lüdi pozivao, naj ostanejo verni Madjarskoj. Njegove reči je podpro s slovenskim govorom pokojni dr. Šömen Lajči, fišćališ z Sobote i eden kmet z Moravec. Razpoloženje proti Madjarskoj i za Jugoslavijo je pa bilo tak močno, da nišće ne vüpaio predlagati, naj se glasa ali podpišuje za Madjarsko. Pretežno većino poslušalcov so najmre stvorili zavedni Slovenci iz Zalavske i tudi z Železne županije. To većino smo pa etak dobili. Gda so notariušje dobili pismeni tajni poziv, naj na sobočko zborovanje pošlejo samo madjarsko misleće svoje pristaše, smo mi organizirali naše narodno zavedne može i je poslali oborožene z orožjom pravice za svoj slovenski narod v Soboto v mešćansko šolo, gde se je zborovanje vršilo.

Cena „Novin“ je 2 Din. mesečno na sküpní naslov, 2 Din 50 p. pa na posameznoga. V inozemstvo 6 Din. mesečno, ali z Mar. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 100 Din. ali 3 dolare v Ameriki — letno. Naročnina se mora bar mesečno naprej plaćati.

Širitelje! To prvo številko razdelite na ogled brezplačno v vsako hišo ali bar v dve hiši edno i je ne trbe nazaj pošćilati. Včasi javite, koliko naročnikov ste dobili.

Nedelska šola.

Domaći tisk ma — neprijatele.

Ponavlammo:

domaći tisk ma namen s časom i s pametnim ravnanjom odpraviti vse razlike te i onkraj Möre, tiste razlike, štera je rodio čas — se zna po človečoj jalnosti;

— slűžiti pa šće Slov. krajini, štera je po svojoj preminočnosti, po naravi svoje zemle i po živom Kristušovom dñhi dnes vidna zaokrožena celota.

Domaći tisk teda ne misli i je ne mislo na kakši „lokalni patriotizem“ (domaće narodno čutenje). Domaći tisk nikdar ne misli na to, ka bi dnes vidne razlike ohrano, ešće menje, ka bi te povekšao. Što nam podtekne takši namen, tisti nam dela brez dokazov strašno krivico, on nam jemle poštenje, je pogan i ne zaslűži, ka bi se pošten človek zmeno za takše — ponavlammo — nikdar ne podpreto podćikanje.

Mislimo, ka zdaj lejko razmi mlado i staro, kaj šće domaći tisk.

„Novine“ so potek slavnosti v 44. šte. nov. 3. etak popisale pod naslovom: „Kaj je rodila sobočka slavnost?“ — Zvedili smo, ka so na sobočkoj slavnosti mrsko proti govornikom gućali. Németh državnimi tajniki ekscelenci so krićali, da je vogrski začno svoj govor „slovenski gućite!“ (Mi podćrtali). Drugim govornikom pa: „ne nam trbej židovskoga ravnanja, na šćajari kmet več pravice ma! Živijo Jugoslavija!“ (Mi podćrtali) itd. Bi hajdi na bitje prišlo, če žandarov ne bi bilo. Od tistimao vsako dete krići za Jugoslavijo, naj se Slovenci združijo. (Mi podćrtali). To je rodila sobočka slavnost, nešteti svedoki to posvedoćijo. To je pravica, ne pa kak je v vogrskih novinaj bilo popisano. Oni so te sad dozorili, ki so slavnost začinjali, nej mi, Vogrške Novine so najmre pisale, ka se je narod izjavo za Madjarsko. To je zgodovinska laž. Narod je krićao za Jugoslavijo brezpogojno. I naj dokazemo, ka je narod za Jugoslavijo, smo ga organizirali i poslali na slovenski tabor v Lotmerk, šteri se je vršo po tom sobočćkom spravišću. Od toga tabora v Lotmerki pri drugoj priliki.

Iz zgoraj navedenih dejstev je pa jasno kak beli den, da delajo veliko sramoto tisti našemi ljudstvi, ki glasijo od njega, da ne bio na to zaveden, da ne bio za Jugoslavijo. Ka so Slovenci iz Austrije povedali v beććkom parlamentu, to smo mi pred zastopnikom vogrške vlade povedali toj na sobočćkom zborovanje, ki je bilo za nas naš parlament.

Zednim pa znamo, ka bo itak meo domaći tisk vidne neprijatele. Se zna, ka ne zato, ar nam ne bi vörvali, nego zato, ar je domaći tisk dostakrat na poti takšim interesom, šterim goreće slűži — nedomaći tisk. Ali za volo te malenkosti se ne prestrašimo. Mi bomo zagovarjali potrebe Slovenske krajine proti vsem drugim — pa to tudi povemo, da samo telko časa, dokeć s tem delom slűžimo po najbolšem osvedoćenju našoj državi. Interes države je za nas najvećši svećki zakon, ar samo srećna i moćna država nam da srećno i moćno Slov. krajino.

Pa povrnimo se k neprijatelom domaćega tiska.

Edni so domaći, drugi so ne iz našega kotićka.

Domaće neprijajele vodi najvećkrat osebná razžaljenost. Edni majo neporavnane račune z urednikom, s sotrudniki, drugi stojijo proti — ar mislijo, ka njim je napravio domaći tisk „krivico“. Mamo tudi takše domaće nasprotnike, šteri rűšijo moć domaćega tiska, ar pričakűjejo za to dobro plaćilo; drugi, ar bi radi dobili vodstvo „domaće politike“ v svoje ne sikkar nesebićne roke.

Opisani neprijatelje lejko škodijo domaćemi tiski, ali smrtno nevarni... so ne. Vekša nevarnost proti domaćemi tiski je s preka, od strani našega, pa ne domaćega tiska.

Kak smo že večćkrat povedali, vse tiskane misli so ne za vse. To pa ma za posledico, če pišemo za menši krog čitatelov, če pišemo, v prvoj vrsto za Slov. krajino, da moramo najveć prostora dati člankom, šteri gućijo od domaćih nevol i potreb. Naš tisk teda v prvoj vrsti zanima naše lüdi, prek Möre pa samo nišćterne.

Koga naš list ne zanima, ga tudi ne podpira. Naš tisk ne more meti dosta naroćnikov, dosta penez, zato so naši listi mali; samo šćiri strani ma edna številka „Novin“ i samo 20 strani edna številka „Marijinoga lista“. Slovenski gospodar“ je vekši, ma vse puno slik, ma dobro plaćane pomagae, ar piše za vekši šćereg čitatelov. Pri domaćem tiski je vse to ne moguće. Mi mamo malo čitatelov, malo penez, zato je i ostane domaći tisk slabić telko časa, dokeć ga ne podpre cela Slov. krajina.

Naš domaći tisk ne more tekmoovati s tiskom iz slovenskoga ozadja, na takšo tekmo tudi ne misli. Mora pa dosegnoti to, da vsaki pameten domaćin spozna: v prvoj vrsti moramo podpirati domaći tisk, ar te in samo te je šćista za nas, za naše potrebe, samo te glasi naše želje. Pameten kmet prle plaća svojega hlapca i samo te da peneze za takše blago, štero pokaže kak je kaj pri sosedu. Hlapec nam dela, našo moć jaći, sosedovo blago nam lejko nasiti oko, lejko nam tñ pa tam pomore, ali nikdar ne da telko haska kak naš stokrat sprobani i poznani domaći hlapec, domaći tisk.

S tem pa ne pravimo, ka smo proti nedomaćomi tiski. Dober tisk je blagoslov za človečo glavo i srce. Pravimo pa, ka mamo prvo dužnost do domaćega tiska, ar je tak pri nas i tak je tudi prek Möre, ka se dobro vrejena lübezen pri svojem začne i nikdar ne — pri sosedu. Mi privoščimo dobromi tiski s preka kem več naroćnikov iz Slov. krajine, ali lübezen do naše krajine nas itak sili do opomina: Slovenska krajina, samo sebi slűžiš, če pošćeno, batrivno i požrtvovalno podpiraš svojega vsikkar vernoga hlapca — naš domaći tisk! (I kak mi priporacamo tisk iz Preka, je prećni tisk dužen našega tam Prek. Vr.)

Nemški pastorme (fararje) so se obrnoli k sv. Oči, rimskom papi.

Pastor (farar) Thieme je v zadnjem zvezki lista „Religiöse Besinnung“ (verska zavest) objavio dugi članek, v šterom povdarja potrebo, da se luteranska cerkev združio z katolićanskov, to je, da luteranje nazaj ido ta, odkod so odišli, v materno hišo, v katolićansko cerkev.

Pretreslive so njegove reči. Edna lepša od druge, edne bole joće kak druga po istini, po pravoj poti, po oči vseh kristjanov, ki naj vse združio, po Kristušovom namestniku, papi. Pogledjmo samo ete: „Kaj naj občine (luteranske verske) vćinijo, če njim je Luthrova reč še dnes sveta pri srci? — Ka naj bi vćinole drugoga, tak moremo dnes odprto pitati, kak da se podvržejo obrambi jedine zglednosti, pod šćere slűžbenov oblastjov se more reć boža tudi dnes ešće prav predgati, obrambi naslednikov Njegovih apošćolov, pravih pűšćekov! Natiho si to vsi misleći evangelićanci od dneva do dneva bole jasno priznavajo; i priznani blagoslovni (verski) voditeo nemškoga luteranstva ne nikša bela vrana s svojimi nedavno povedanimi rećmi: Če bi Luther to vido, bi pravo: Dećica, gledajte, da postanete kemprle znova katolićanski.“ Pastor Thieme se je z drugimi luteranskimi duhovniki obrno v Rim, da se sprejme v krilo katolićanske cerkve. Gda vidimo to versko gibanje med nemšćkimi protestanti, gda vidimo delo bože smilene lübezni med njimi, je naša velika dužnost moliti, da ta milošća svoj obilen sad obrodi.

NEDELA.

Razglašenje Gospodovo. (Sv. Trije krali.

Svetimo sveti den, šteri je povelican s tremi čudami; dnes je Modre zvezda pripelala k jaslicam; dnes se je na svatbi voda spremenila v vino; dnes se je Kristuš dao po Ivani v Jordani krstiti, da bi nas odrešo, alleluja.

V. Kralji Tarza i otoki bodo podarili darila.

O. Kralji Arabije i Sabe bodo prinesli dare.

Molimo. O Bog, ki si denešnji den po zvezdi vodnici narodom razodeo svojega edinorojenega Sina, daj nam milostno, ki smo te že po veri spoznali, da pridemo tudi do gledanja tvoje veličastne lepote. Po istom Gospodi našem ...

O. Amen.

Na den sv. Treh kralov.

Evangelium sv. Mataja v 2, 1—12.

Gda bi se narodo Jezuš v Betlehemu Jude vu dnevi Herodeš kralja; ovo modri so prišli od sunčenoga izhoda v Jeruzalem, govoreći: Gde je, ki se je narodo Krao židovski? Ar smo vidili zvezdo njegovo na sunčenom izhodu i prišli smo moliti njega. Slišavši pa Herodeš Krao, strašo se i žnjim ves Jeruzalem. I vkup spravivši vse poglavnike duhovske i pisace lüstava spitačo je od njih, gde bi se Kristuš meo naroditi? Oni so pa odgovorili njemu: v Betlehemu Jude, ar je tak pisano po proroki. I ti Betlehem zemla Jude, z nikakšim talom si nej menša med poglavniki Jude, ar s tebe zide voj, šteri bude ravno ljudstvo moje Izraelsko. Teda Herodeš skrivoma prizvavši te modre, skrbljivo je zviđavao od njih vremen zvezde, štera se je njim skazala. I poslavši nje v Betlehem, pravo je: idite i skrbljivo zviđajte od Deteta i gda je najdete, nazvestite meni, naj i jas ta i doći nje molim. Šteri gda bi posluhno Krala, odisli so i ovo zvezda, štero so vidili na sunčenom izhodu, pred njimi je šla; dokeč je pridoda stanola od zgora, gde je bilo to Dete. Videvši pa zvezdo, radivali so se z radostjov jako velikov. I doći vu hižo najšli so Dete z Marijov, ž njegovov Materjov; i doći pokleknošli molili so je; i odprli so kinče svoje i prikazali so njemu dare: zlato, temjen i mirho. I zvevši odgovor vu sneh, ka se ne bi povrnoli k Herodeši, po drugoj poti so se nazaj obrnoli vu svoje držanje.

*

Dnešnji svetek je največji v božičnom vremeni. Na božič smo se zbrali v svoji domači družinaj i okoli božičnoga dreva zbrani smo se spominati velkoga dogodka v Betlehemu, gda se je sam Bog kak malo detece narodo na te svet. Denešnji svetek se pa spominjamo dogodkov, šteri so prvokrat posvedočili, da je to malo detece v jasli položeno ne samo navadni človek, kak na zvuna zgleda, nego sam neskončni Bog. Vnogi bi si najpre mislo, ka te to malo dete nemre tak častiti i ga moliti. Vej je pa takše kak vsakše drugo dete, rojeno iz zemelske matere. I s tem tudi ne bo verva v to, ka je to dete včilo sledkar, gda je začnoli ljudi včiti. I ravno denešnji svetek nam svedoči, da je dete Jezuš v istini tudi Bog. Zakaj se je prikazala zvezda trem poganskim kralom? Kak je tem kralom spadnoli v glavo, da naj idejo za zvezdov, ona je bo pripelala do Jezuš, Odrešenika? Kak to, da je zvezda šla pred krali? To je čuda, štero lahko napravi samo vsemogočni Bog. Napravo jo je zato, da bi mi vervali, da je malo dete v istini Bog, Odrešenik vseh ljudi, tudi pogonov. Kralovje so bili pogani.

Kda je Ivan Krstiteo krsto Jezuš v potoki Jordan, je sam Oča Bog gučao z nebes: „To je moj ljubli Sin, nad šterim mam veselje“. (Mat. 3, 17). Podoba sv. Dūha nad Jezušov glavov nam zednim svedoči, da je Jezuš v istini Sin boži, Bog sam.

Prva čuda v Kani Galilejskoj je vsem znana. Ne da bi se vode dotekno, ali kaj notri vrgeo, je postano lo vino. Sv. evangelij, tak po domače vse to pripovedavle, da ne moremo dvomiti, ka to ne čuda, štero je Jezuš sam včino i s tem pokazao, da je On v istini Bog, ar čude samo Bog lahko dela.

Veselim se teda, da smo spoznali svojega Odrešenika tudi mi. Kelko je eše pogonov, ki toga ne véjo. Pa da ga poznamo, smo dužni hvalo dati Bogi samomi. Ne je pa zadošta samo poznati ga. Naša dužnost je živeti zdaj tak, kak nam zapovedavle. Samo tak smo njemu zahvalni, samo tak bomo želi tudi sami sad odrešenja.

Širite Novine!

Misijoni.

Kitajska: Razširite katoliški tisk. Gda je prišo na Kitajsko novi apoštolski delegat, so ga slovesno sprejeli. Vse novine so od toga pisale i tak spoznale najoddaljenejše kraje z katoličanskov cerkvijov. Katoličanski štamp je na Kitajskom razširjen v vseh misijonarskih postajah tak, da ne čtejo samo katoličani, liki tudi nekatoličani katoličanske novine i tak pridejo do spoznanja prave vere i cerkvi.

Honkong: Luteranska vera. Tudi na Kitajskom širijo luteranje svojo vero. Eden novinar je šo, pa je pozvao luteranske vernike, ka bi rad znao, kakše mišljenje majo v vlogi vere v javnom življenji i zakaj so luteranske cerkve prazne. Dobo je jako dobre odgovore. Eden advokat njemu je odgovoril: „Vera je odveč tistomi, šteri majo dosta časa na razpolago“. Eden protestanski zdravnik je etak odgovoril: „Vera nemre zanimati javnosti, ar je v prevelkom nazadivanji nasproti denešnji kulturi. Eden vojak je na kratko odgovoril: „Nemam časa se baviti z verskimi pitanji.“ Na te odgovore njim je vsem eden nekatoličanec etak odgovoril: „Dajte prek, protestantje, svoje cerkvi katoličanom, pa bote v kratkom vidili, kak bodo pune cerkvi.“

Hongkong: Krst na smrt obsojenoga. Nekši gobavec, šteri je izvršo več zločinstev, se je duga leta skrivao po goraj, a nazadnje so ga prijali, ga zaprli i tudi na smrt obsodili. Duhovnik, šteri je vršo tam pastirsko službo, ga je večkrat obiskao, prinašao njemu hrano i ga tolažo. To je obsojenca tak genolo, ka je zaželo sprejeti katoliško vero. Duhovnik ga začno včiti v poglavitnih istinaj krščanstva i glih pred smrtjov je bio krščen. Duhovnik je obiskao njegovo mater i njoj vse povedao kak je bilo. Tudi mati s hčerjov je zaželela postanoti katoličanka.

Kalkuta. Katoličanski pušpekje so oštro nastopili proti nemoralnim kinematografom i so osnūvali posebno „legijo“. V toj legiji so ne samo katoličanci, nego tudi Indijci i muslimanje.

Mandžurija: Misijoni i nova država. V Mandžuriji je prek 120 jezero katoličancov z prek 650 misijonari (duhovniki, laiki i sestrami). Kak hitro so se prekinile zveze Nankinga z Mandžurijov, je apoštolski vikar stopo v zveze z novov upravov. Nedavno je zvūnešnji minister izjavo, ka je sprijao pismo kardinala, v šterom se zahvaljuje za zaščito katoličanov v Mandžuriji.

Šung-King: Misijonar puščavnik. To mesto Šung-King leži v srednjoj Kitajskoj i ma okoli 1 milijono stanovnikov. Tū je apoštolski vikarijat. Benediktinec Šišan Dom Doliet je zaproslo svojega apata, da njemu dovoli, ka se odpravi v planine i da tam žive kak puščavnik. Apat njemu je to dovalo — O. Doliet je odišo i žive na nepristopnih planinah v ednoj kolibici.

Indija. Eden Indijanec je oskrubno križ i kep Matere Bože, pa je zavolo toga bio obsojeni na 2 leti voze. Nedavno je 20 jezero katoličancov s pušpekji davalo v mesti Palai z molitvami zadoščenje tomi činjenji.

Mexica-City: Demonstracije katoličancov. 9. novembra so priredili katoličanci glavnoga mesta Meksike velko demonstracijo. Zbralo se je 30 jezero možov, žen, študentov i delavcov. Policija je probala z vsemi sredstvi zatreti demonstracijo, pa je bila premala proti takšemu številu naroda. Katoličanci so se zbrali pred vladinov palačov i pred parlamentom v popunjoj tišini, brez vzklikov i govorov. Ta tišina je bila vladni nevzdržna. Na drugi den je poslala posebno odposlanstvo k predsedniki narodnoga revolucionarnoga bloka i tajniki predsednika republike, ka s tem izkaže zvestobo i zednim mržnjo nad katoličanci.

Egipt. Frančiškanski misijonari i misijonarki so z mladino Sv. Antona vredili v svojih zavodih letovišče za 219 siromašnih deklic.

Politični pregled.

V narodnoj skupščini se je za olejšanje kmečkih dugov predlagalo sledeče:

Za vse duge, ki so nastanoli pred 20. oktobrom 1934. se od strani interesentov napravijo prošnje na okrajno sodišče; istinitost natenčnoga popisa dugov potrdi pristojna občina. Od dneva izročitve prošnje se stavijo vse tožbe proti dužniki, nove se pa niti ne dovolijo. Nekelko časa de se čakalo na prijavo dugov, ki jih je dužnik ne naznalo. Nato sodišče izda sklep o višini duga i od vrednosti dužnikovoga premoženja. Če de dug presegao ($\frac{2}{3}$) dve tretjini dužnikovoga premoženja, ga sodišče telko zniža, ka te višine več nede presegao. Deset mesecov po sprejetji toga zakona bodo sodišča popisala vse dužnike i vūpnike z dugi i terjatvami vred i s tem dnevom vsi ti dugovje i terjatve preidejo od dužnikov i vūpnikov na državo. Tozadevni seznam bo sodišče dostavilo finančnomi ministrstvu, ki bo izdalo državne obveznice z nominalnov vrednostjov 1000 i 10.000 Din; amortizirale do se 50 let. Te obveznice nosijo letno skupno 3%, ki se začnejo obrestivati s 1. jan. 1935. imajo tao na dobitkaj loterije, ki znašajo skupno letno 1 milijon Din na vsako milijardo dugov. Vse to bo zavarovalo v rednom proračuni. Do zneska 20% vrednosti obveznic sme finančno ministrstvo izdati peneze po 5, 50 i 500 Din. To se pravi, ka de vūpnik meo pravico, ka se njemu 20% zneska izplača v penezaj. S tem nastane v notranjščini države začasna inflacija. Dužniki, šterih vūpniki so tak izplačani, povrnejo svoje duge državi v 50 letaj v letnih obrokih po 4% na začetnom dugi tak, da ide 3%

na račun obresti, 1% pa na račun glavnice.

Kmetijski minister ustanovi fond za zavarivanje kmečkih izdelkov za slučaj vremenskih nesreč, v šteroga do kmetje plačūvali 1% od zavarovanih zneskov.

Sličan načrt ureditev kmečkih dugov je bio predložen na zborovanji vseh zadrug v zadrugnoj zvezi.

Ka nam pravi te predlog? To, ka v državi vsaki količakaj trezno i pošteno misleči človek spozna, ka se kmeti mora pomagati, ar s kmeta vse žive. Blūzi je že tisti čas, ka de država mogla resno misliti za prevzem vseh njegovih dugov i kmet de samo državi dužen. Tak bo, kak gda je gospočina bila rešena i je kmet državi skoz 50 let odplačūvao zemlo. Ta forma odplačūvanja bi bila zdaj tudi najboša.

Francija i Italija. Laval francoski zvūnešnji minister obiše te dni Italijo, da se med dvema romanskima narodima sklene že dugo zaželjena pogodba na podlagi prijateljstva. Mi g. Laval želemo srečo pri pogajanji i odločnost. Srečo, ka ga ne vkanijo. Odločnost, ka de znao braniti pravice svojih zaveznikov, Jugoslavije, Česke i Rumunije.

Abesinija. Med Italijani i Abesiniji se obmejne praske, štere znajo pripelati do bojne. Ednok so Talijana že naklestili Abesinci. Naj neišče eše ednoga toga.

Albanija. Po nalogi samoga notrašnjega ministra je več uglednih albanskih plemenitašov vmorjenih. Zavolotoga so se plemena Malisorov i Miriditov pobunila proti vlada. Nad puntare je poslana redna vojska.

Istina se pa etak glasi.

„Ite, pa povejte toj lisici“. (Luk. 13, 32). Te reči je Večna Lübezen povedala. Krala Heroda je zvao Jezuš za lisico. Po tom Jezušovom zgledi smemo dopisnika „Slov. Gospodara“ za kokota zvati. „Slov. Gospodar“ pravi, ka to ne krščansko. Kristuš je s svojov primerjavov Herodak lisici spodobo i stem povdaro toga krala jalnost i ga zednim iz lūbezni opomeno, naj ne bo jalen. Židovje so ga najpre pri Jezušu zatožili, ka ga šče vmoriti. Mi smo istotak povdarili dopisnikovo spodobnost z kokotom. Kokot najpre ne gleda na še tak lepe rožice v gređaj, nego je razgrene za svoje kokoši. Ravnotak je razgreno dopisnik „Slov. gospodara“ rožice jezerih zahvalnih src, ki so se ob 60 letnici ednoga staroga duhovnika Bogi poklanjale, za vse dobro, ka je po njem včino za nemrtelne duše. Razgreno je te grede i skopao vō grde črve nezahvalnosti sebi ednakim v „najbolšem kat. časopisi.“ Iz lūbezni so ga moge opomenoti Bogi zahvalne duše, naj te svoj greh ta neha. To je prava krščanska pot.

„Verski svetovni nazor smo zatajili.“ Tak nam meče v oči „najbolši kat. list“ Slov. Gospodar. Te strašen greh smo prej včino 16. dec. v Novinaj. Preglednoli smo to številko eše ednok, pa nikak smo ne mogli najti v njej toga greha. Najšli smo pa v njej lepi govor preč. g. Čigūta za domači tisk i Borcov je članek za isti tisk. Vse naj bi se združilo za podporo domačega tiska, šteroga namen je Pravica i lūbezen. Kristuš je vsem glasilo svojo pravico i vsem delio dobrote svoje smilene lūbezni, poganskoj kananejli, kak vernoj Jairovoj hčerki, grešnici Magdalen, kak pravivčnomi Natanaeli, poganskomi stotniki tak, kak spokorjenomi razbojniki. Isto smo povdarili mi v našem listi. Pri domačem tisku se moramo vsi združiti z Kristušovom Pravico i Lübeznoštvom. To je naš verski svetovni nazor, čisto vino Gospodovo. Drugi verski svetovni nazor, je ponarejeno vino. Naj pazi „Slov. gospodar“, ka je pri sebi ne najde.

„Naše kase“. Pod tem naslovom piše Miško Kranjec, punokrvni socialistični navuk v „Ljudskoj pravici“. Zaganja se v kase, zakaj ne izplaču-

jejo, ni z rečjov se pa ne spomina z siromakov dužnikov. Zaganja se v hiše, štere si kase postavljajo, pozabi pa povedati, ka so te hiše ne ednoga človeka, nego vnogh naših zadrugarov i ka so te hiše milijone i milijone prišparale z znižanimi obrestmi našemi ljudstvi i se tomi odpirale vu vseh potrebčinaj brezplačno. Ni z rečjov ne omenja svoje hiše, štero je zidao za peneze, ki je dobivao za svoje spise. Pa v tej spisaj je dosta grdoga blata vrženoga na naše ljudstvo. Te članek se norčari tudi z meš, z Jezuš, zahteva obresti, — ovak pa socialisti pišejo proti njim i zataji 5% obresti, štere so se ponūjale na nekom sestanki. Glavno je pri „Lückoj pravici“, naj samo hujska, za pravico njej ne. Zaistino „lücka“ pravica.

Pozdrav Izraelskoga rabina g. dr. Rotha, za 60 letnico našega urednika.

Murska Sobota, 14. dec. 1934.

Veleč. g. Klekl Jožefi, župniki, nar. poslanci itd.

v Črensovcih.

Neki čas sem bio jako zaposlen i betežen. Zato Vam morem dnes, Velečasti gospod, najsrčnej čestitati ob priliki Vašega šestdesetletnoga rojstnoga dneva.

Iz globočine srca svojega Vam želem vse dobro, da Vas Boža Previdnost, i Boža Dobrota sprevaža eše dugo med nami i da morete s svojim nadalnim delom i nevmornim prizadevanjom voditi naš slovenski narod.

Z odličnim pozdravom

Vaš vdani

Dr. LAZAR ROTH,
rabin.

(V imeni svojem i vseh naših katoličanskih naročnikov se g. doktoru prav toplo zahvalim za pozdrave. — Vrednik.)

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Gimnazija v Soboti. Naša akademsko mladina vodi vztrajno borbo za popolno gimnazijo v Soboti. Tudi slovenska javnost podpira našo upravičeno zahtevo. Ka nam ide, se nam mora dati!

Filovci. Širitelsko mesto Švec Martina je prevzel Horvat Vinko, trgovec. Švec nema doma zadosta ljudi i zato se mogo širitelstvu odpovedati. Dober, goreči širiteo je bio i reden plačnik. Bog njemu povrni trude; mi v zahvalo opravimo za njega jedno sv. mešo denešnje nedelo.

Čestitke za 60 letnico našega urednika je podpisao tudi g. Vogrin Štefan, sal. duhovnik. Pomotoma je njegovo ime v ostalo; naj se nam ta pomota odpusti.

Ižakovci. Decembra 29. smo zakopali vloga naročnika, ledičnoga dečka Režonja Štefana. Rad je čteo Marijin list i si je zdaj naročio tudi Novine. Mrzla zemlja ga pokriva, nede mogo čtetiti Novin, mogli do je pa njegovi žaljujoči starišje, bratje i sestre. Za slovo njim pravi sin i brat: „Gda te čteli naše kršćanske liste, spominajte se me v molitvi Vi i svi prijatelje moji, pa spunite moju zadnju želju: naročite si tudi naše kršćanske Novine, živite po njihovih naukaj, da pridite ednok za menov“.

Trnje. 28. decembra se je obe so pri nas skonec svoje njive na kak količ debeli bot (po liplanskom) Lenger Vilmoš, brišač. Pokojnomi se je zmešalo, ar nesrečnež je bio alkoholik i tudi nemir v družini ga je gnao do toga.

Črensovci. Letošnje Štefanje je pa ne bilo mirno. Cela bojna je nastala v gostilni Bauer Šamuela med mladina, posebno med Trnarčari i Črensovčari. Ka je ženski spol tudi zmes tulo, ne potrebno posebno povdarjati. Eden dečko z Trnja je zasmicani, drugi z Črensovec je kranščak zgubio, gostilničari so potrli stoce i tak dale. Ka so najveć starišje krivi, zna vsaki.

Lipa. Pri nas je število naročnika za Novine naraslo skoro na dvakrat teliko, kak jih je bilo lani. Je vüpanje ešće na vekši narašćaj.

Sobota. 85. leta starosti so se vćakali mati mil. g. kanonika Slepca Ivana. Meli so dozđaj 16 kaplanov na skrbi i svi so jih ljubili kak svojo mater, oni pa njć kak svojo deco. Gospodi kanoniki so ešće na veliko pomoć. Starica so jako dobra küharica. So bili tudi na primiciji našega šestdesetletnika, g. urednika Novin glavna küharica. Bog živi še dugo let dobro starico na pomoć svojemi sini, g. kanoniki.

Skoro nesreća. Pred božićnimi svetki je bila na belinskom veleposestvi lovina. Lovcov je prišlo od vseh krajov dosta vküp. Med njimi so bili tudi slabi strelci. Ednok bi skoro strelili grefa Mikeša iz Tišine, drugokrat pa samo za en vlas menkalo, ka ne dobo strela v spodnje telo g. Hajdinjak Anton, narodni poslanec.

Püconska slavnost. Püconska evangelićanska fara je obslužavala 150 letnico, ka je farna cerkev izročena evangelskoj verskoj službi i ka se je pred 25 leti prenovila. Slavnosti se je vdeležo evang. superitendens dr. Popp iz Zagreba. Iz slavnosti so poslali brzozjavke regentskomi sveti i petim ministrom, dr. Popp, pastor Luther i nar. poslanec Benko.

Sobota. Župan velike občine Sobota je za božić nabirao za soboćke siromake i sto siromaćkih družin nadelo z doblenimi dari.

Prosvetno društvo v Črensovcih je 60 letnico g. Kleklna obhajalo dnes tjeđen. V puno nabitaj velkoj dvorani Našega Doma se je vršila slavnost. Slavnostni govornik je bio g. Halas Daniel, črensovski rojak, lendavski kaplan. Potek slavnosti popišemo pri drugoj priliki.

Cerkev v Bogojini. Gda smo pred kratkim pod tem naslovom pisali od lustrov v bogojinskoj cerkvi, so ništerni farniki v Bogojini tisti članek šćista naopak razmili. To smo mi sporoćili pisci tistoga članka, šćeri nam je zdaj poslao sledećo pojasni-

lo: Kak majo Novine čisti namen, zagovarjati pravico i se boriti za to, naj se, gde je le mogoće vsakša krivica popravi, ravno takši namen je meo tudi tisti članek. Če je tovarnar, šćeri je delao lustre za bogojansko cerkev, bogojanćare na nedovoleni način premoto s tem, da njim je gućao, da je tiste lustre, šćeri zdaj visijo v cerkvi, odobro g. prof. Plećnik, četüdi je g. prof. Plećnik toga nikdar ne vćino, je s tem tovarnar vćino bogojanćarom krivico, šćero je dužen popraviti. Vsa bogojanska fara najmre z g. plebanošom vred gospodi prof. Plećniki glede cerkve popunoma zavüpa i je vsigdar pripravljena cerkev tak vrediti kak njim to g. prof. Plećnik nasvetüje. Če se je pa što na nedovoleni način zazavao na g. prof. Plećnika i s tem premoto bogojansko faro da je küpila tiste lustre, šćere inaći nišće nigdar ne bi küpo, je s tem tisti zakrivo nedovoljeno delo, šćero ho morao popraviti, če ne zlepa pa zgrda. I naj se takše nelepo delo popravi, pri tom bomo bogojanskoj fari vsi pomagali. Naša dužnost je pa bila to javno povedati, ar je naša krajina večkrat naravnost poplavljena za laživimi agentij, šćeri z lepimi pa mastnimi rećami vsefele malovredno blago ponüjajo za visike cene i dostakrat ćlovek komaj te spozna, gda je že prekesno, kak grdo je bio znorjeni. Zato lüdem, šćere sami dobro ne poznamo pa hoćijo od hiše do hiše pa ponüjajo svoje blago, malo vörjimo, najbogše je pa, če njim nikaj ne verjemo.

Našoj cestnoj oblasti. Naše ceste so zdaj neprimerno bolše, kak so bile pod vogrskov, to moramo priznati. V zadnjem ćasi je pa vodstvo naših cest začnalo nekaj delati, šćeromi ne vemo imena; ali je to nevednost cestne oblasti, ali nagajivost ali pa ešće kaj hüšćega. Cestnoj oblasti je gotovo znano, da je bicikl dnesden edno jako važno prometno sredstvo, posebno za siromašćkeše lüdstvo. Bicikl je dnesden tudi na najrazlićnejše načine obćavćeni i lastniki biciklov državi letno lepe daće splaćajo. Zato biciklisti majo tudi pravico zahtevati, da se s svojimi bicikli lahko vozijo. Bicikli v našoj krajini so najmre tak narejeni, da se po zraki z njimi nemremo voziti; po njivaj i travnikaj se nesmimo voziti, po naši cestaj se pa nikak pa nikak nemremo već voziti. Zato pitamo našo cestno oblast; ći že moremo tak velke davke plaćüvati, naj nam pove, gde se lahko vozimo? Do nedavnoga so najmre vse naše ceste mele edno stran lepo, gladko i so se tam stalno biciktisti vozili. Zadnja leta so pa nalašć vsešćerom na tisti kraj ceste navozili šćoder, ćiravno je za to nikšće potrebe ne bilo i je na drugom krajij ceste cilo trava rasla. Dnes so že vse ceste za bicikliste popunoma pokvarjene i se biciklist skoro po niti ednoj našoj cesti nemre već varno pelati, nego je vsigdar v nevarnosti, da si biciklin spotere pa samoga sebe vküpvdari. Zato pitamo naše cestne odbore i naše cestne oblasti: zakaj so küpi šćodra vsešćerom po cestaj ravno tam nasipani, gde je dozđaj bila gladka pot za bicikle, zakaj so po toj poti raztrosili popunoma po nepotrebnom debeli šćoder i ali lahko šćakamo biciklisti, da dobimo gda za sebe nazaj tak lepe ceste kak so ešće pred leti bile, posebno ešće zavolo toga, gda moramo od biciklov tak velke daće plaćati?

Čestitamo. V Graci je promovirao za doktora vsega zdravlilstva g. Pintarić Ivan iz Bogojine. Imenovani je eden izmed prvih maturantov soboćke gimnazije i je tudi do zdaj prvi izmed njih zvršo univerzitetne študije. Mladomi gospodi doktori tudi mi iskreno čestitamo.

Na sirotišnico Deteta Marijke v Turnišće je dr. Klarova gospa z Lendave darüvala 100 Din. Sirote pravijo: Jezusćek blagoslovi darovnice dećio.

Sladka materna reć. Sestra piše iz Francije sestri v Belgrad: „V tistom jeziki mi piši, šćteroga naj je edna mati vćila“. Iz Italije nam piše izobraženec: „Oprostite slaboj pisavi, pa će sam nej v slovenšćini pisao; lepša se mi vidi naša sladka prekmuršćina“.

Šćeri mate peneze doma, ne-mate od tej penez ob prvim nikšćega haska, ob drugim ste pa vsigdar v nevarnosti, da vam je što vćradne. Zato odnesite peneze v Kmećko posojilnicu v Soboto. S tem hasnite sebi, ar doćite za peneze lepi intereš i se vam ne trbej boćati, da bi je što vćradno. S tem pa vćinite dobro delo tudi drugomi zato, ka vñogoga siromaka lahko rešite, gda date svoje peneze v kaso, siromaki pa napravite mogoćnost, da v svojoj nevoli doći v kasi novo posojilo. Zđaj vloćene peneze Kmećka posojilnica vlagateli gdašćeć v celoti z interešom vred izplaća, od stari vlog je pa itak vsešćerom znano, da Kmećka posojilnica svojim vlagatelom dosta izplaćüje. Zato nesite svoje peneze v Kmećko posojilnicu v Mursko Soboto.

Obćine popravlene. Banska uprava je na podlagi rešćenja min. sveta zvün Beltinec i Bogojine občine nazaj postavila v stari stan, kak so bile združene po prvoj komasaciji. Stari žüpanje i odborniki so tak znova prišli do svojih mest. Zakaj sta občini Bogojina i Beltinci ne v stari stan postavljenivi, ne vemo.

Polana. Zadovolni smo, da smo dobili nazaj občino. Kda je bio ćas za vlaganje pritožb proti prvoj komasaciji, so nešćeri odborniki pritožbe ne šćteli podpisati rećoć, da to vse nikaj ne bo pomagalo. Pa poglednite će je ne! Naš obćinski inventar s tem prevažanjom dosta trpi. To so nepotrebnij izdatki. Šćto je bo noso? Mogoće . . . ne. Mi davkoplaćevalci moramo vse plaćati. — Davkoplaćevalac.

Gradišće. Z novim letom smo dobili novoga šćiritea v osebi Horvat Martina. Želemo njemi popolen uspeh pri naših kršćanskij listaj.

Polana. Zadnje ćase se slabo piše od naših lüdi. Pa hvala Bogi ne smo tak slabi, kak nas nešćeri slikajo, vej nosimo 4 do 8 vör daleć hajćinski pšeno na ćdajo, da zaslućüjimo nekaj za daćo, šćtero skoro bole redno plaćüjemo, kak šćterakoli druga občina. — Polanćar.

Sodišćinski šćiriteo Püvar Jožef je zavolo starosti i betegüvanja odstopo. Njegovo mesto je prevzeo Gidder Alojz. Za dugoletno verno šćiritelstvo se Püvar Jožefi pać iz srca zahvalimo i v zahvalo opravimo za njega jan. 6. sv. mešo. Trüde njemi je Bog že na tom sveti tudi plaćao z tem, da je sina pozvao v duhovnišćki i redovnišćki stan sv. Benedikta. V nebi ga pa ćaka še neizmerna plaća.

Delavci za naše namene. Za sirotišnicu Deteta Marijke sta poslala iz Francije Kereć Mihaj z ženov 10 Din i Trplan Franciřka 15 Din. Prviva sta poslala na podporo Novin 20 Din i telko za podporo M. lista, na Dom sv. Franciřka pa 50 Din. — Bog obilno povrni vsem.

Na gostüvanji mislili na Dom sv. Franciřka. V Kanadi je to bilo. Oženo se je Horvat Ivan z Črensovec z Žalig Barov iz V. Polane v Hamiltoni. Gostje so na gostüvanji vküpnavrgli 14 dolarov za Dom sv. Franciřka. Darüvali so v dolaraj: mladoženca 2, po ednoga: Krampać Kata, Žalig Gizea, Gjöřkšć Marija, Vuk Verona i Šćef, Hanc Martin i Roza, Törnar Matjaš, Forjan Toni, Schwarz Jožef, Ritlop Toni, — Erjavac Ana i Martin 25 centov, Tonaj Jožef 50 centov, I. B. 25 centov, J. V. 2 dolara. — Jezusćek naj v obilnosti blagoslovi darovnike.

Priprava na jugoslovanski eucharistićni kongres v Ljubljani naj stoji v prvoj vrsti v tom, da si očistimo duše. Samo ćiste duše razmijo reći ćistoga Boga.

Turnišće. 23. decembra so priredila deca sirotišnice Deteta Marijke sküpnö s šćolskim vrtcom božićnico s sledećim dnevñim redom: 1.) žalna svećanost deće za pokojñim kralom Aleksandrom I.; 2.) božićne deklamacije; 3.) „Božić v znamenji vojske“, božićna igra v tñeh dejanjih; 4.) „Lukñja v namiznom prtij“, šćaloigra v 1. dejanji; 5.) obdarüvanje deće z božićnimi dari.

Črensovci. Moška mladina je nastopila z igrov „Zloba in zvestoba“ 23. decembra. Nastop mladine je bio zadovoliv, predvsem se nam je doćpadno vzoren red, da sta se dva spo-

la loćila v dvorani. Razsvetlava je en kratak ćas menkala, pa se hitro popravila. Nastop naj bo pri drugoj priliki popolnoma odloćen, pa de uspeh popolen. Poprek povedano, smo z igrov zadovolni i obisk je bio tudi zadovoliv.

Zakaj pošćemo na ogled Novine tudi ne naroćnikom? Da bi si je naroćili. Kem već je naroćnikov, tem lepše so Novine i tem većše tudi. Dve hiši naj si edne naroćita, na edno pride mesećno en dinar. To vsaki zmoro. Probajte, pa te zadovolni vsi.

Lendava. Urbarijalna sküpnost v D. Lendavi je mela obćni zbor. Šćlo je za to, ali se katolićanskoj cerkvi da pravica do pašćnikov. Nešćterni evangelićanski odborniki so nastopili proti. Nazadnje so li zmagali treznejši z 33 proti 11. glasovom. Glasao je za kat. cerkev tudi g. Vukan, evangelićanec.

Ganćani. Na sveti den večer se je Šćtefanje obslužavalo. Celo se je plesalo kesno v noć, ćeravno je bio komaj večer najvećšćega svetka.

Lipa. 19 let staroga dećka, Paj Jožefa, smo zakopali, koga je pri meji granićarska krugla vmorila, ar je šćverćao z Vogrskoga.

Trnje. Penez mamo preveć, celo noć se je plesalo i pilo i zmes tudi nekaj bilo v Denšćovom vinotoći.

Ganćani. Preminoćo nedelo so igrali v šćoli dećki ino dećke veseloigro: „Kje je meja“ i tridejanko: „Užitkarji“. Izbera obćeh iger je bila jako posrećena za naše kraje. V veseloj igri se smešita dva posestnika, ar se šććeta pravdati za mejo. Pri „Užitkarjih“ pa je osnova igre ta, da ne smejo starišće prehitro prepüstiti svojega posestva deci, ar se lahko zgodi, da jih na stara leta mećećo tñüji lüdje iz hiše, kde so sami gospodarili. Šće na zadñjo vüro nemajo mirü. Igro so podali igralci jako dobro, ka je predvsem zaslućga rećüje. Posameznij oseba, ki so se odlićküvale, nešććem našćevati, ar bi mogo imenüvati vse. Vsaki je izrazito podao svojo nalogo ino ga smiselno podredio celoti. Poznala se jim je moćna vola, da morajo pokazati nekaj lepoga. Igro so doživeli i jo tak tudi podali. Želeli bi pa v prišćestno, da gledalci bole sprevaćajo potek igre. Ar pokaže tisti, ki se pri smrti na odri, (ki je dobro igrana) smeće, da nema srca. Igralcom pa žellem — samo naprej po zaćrtanoj poti!

Obćni zbor ćebelarske podružnice v Beltincij je 13. jan. ob 1 vüri popoldnevi pri roćari Ülen Matjaši v Bratoncij. Vdeležba je obvezna, ćlanarina se mora plaćati.

Tistim, šćteri majo delavce v Franciji, se naznanja, ka lejko dobijö za 1 Din. knjižico „Spoved“, šćtera je vsakšćemi delavci potrebna, da se lejko spove tudi pri francuskom duhovniku. Znano je, da je odlašćanje s spovedjov najvećkral vzrok, da se delavec zanemari, postane mlaćen maloveren, nazadnje grobi i vćini dosta takšćega, ka bi teda, će bi meo ćisto dušño vest, nikdar nej vćino. Starišće, tudi vi ste odgovorni pred Bogom za vašo deco, ćeprav ka so zdaj v tñüjini i je vaša dužnost, da po svojoj moći vćinite vse za zvelićanje duše svoje deće, zato gda njim pišćete, je opominajte, naj bodo dobri, naj ne pozabijö na Boga, pa tudi s tem njim pomagajte, da njim pošćüjete knjižico Spoved. Knjižice se dobijö v Lendavi na farofi i na drugih farofaj pa pri Kereć Franci v M. Soboti. Knjižica je tak mala, da se lejko pošće z navadñim pismom i nej trbe posebej plaćati poštñine.

Zahvala cankovskoj šćiritelici. Cankovska šćiritelica, Vogrinćić Marija, je zavolo starosti odstopila od šćiritelstva naših listov. Vogrinćićova hiša je od zaćetka šćirila z najvećšćov go-rećnostjov naše liste, to je skoz 30 let. Bog njej plaćao trüde na tom sveti že s tem, da njej je sina pozvao v duhovnišćki i redovnišćki stan. Na drugom sveti jo pa ćaka še nedopo-edliva plaća. Mi gda se iz celoga srca zahvalimo Vogrinćić Mariji za vse trüde po šćirjenji naših listov, jo prosimo, naj je šćiri odšćhmao z molitvami. V zahvalo za njeno gorećnost smo opravili na Božić jedno sv. mešo za njo.

Kratke novosti.

Oskrunjen božič. Brezverska vlada v Meksiki je zapovedala vsem uradnikom, da na božič ne smejo svetiti, nego delati. Pa po meksikanskim zakoni je božič den počitka.

Slabi jagri. Na lovini poleg Ljubljane je neki lovec strelo gonjača mladca Ponikvar Stanka. Dečko je vmro od dobljenih ran, slabi strelci do pa mogli plačati odškodnino pokojnoga oči.

Ponarejevalci kovanih penéz so v Ljubljani obsojeni. Lajkovič Franc iz Krškoga i trije tovariši so bili obsojeni od 3 mesecov do 3 let voze i še na penezno kaštigo, ar so kovali penez i ž njim nekaj trgovcov vkanili.

Več jezer let star grašček cvete. V Egiptu v grobaj kralov so raziskovalci našli grašček. Te grašček je star več jezero let. Posadili so ga v mestu Ronneby na južnom Švedskom. I glejte, seme se je skicalo i grašček zdaj cvete, na 202 stebelama.

Avtobus je povozu v Tržiči na Kranjskom Poljanec Elviro, 12 letno deklico matere delavke. Dete je vmrlo. Državno tožilstvo je odredilo preiskavo.

Smrt po bitji. Na Števanovo so se zbili dečki v Mozelti poleg Kočevja na Kranjskom i vmorili v bitji hlapca Mohar Jožefa. Krivce išče državni tožilec. Nesrečen alkohol.

Ogenj. V mestu Lansing, države Michigan v Sev. Ameriki je zgoro hotel. Zmed 200 gostov jih je 59 zgorelo, drugi so pa po skoki iz višine dobili teške hrane.

Kitajsko. Osrednja Kitajska vlada je odredila, da si v treh dnevaj vsi Kitajci morajo kite odrezati, Kitajke si pa ne smejo več nog vkuptiskavati, kak je to bila dozdej navada, da so komaj hodile.

Posebne domače stvari.

Meo sam mačka, šteri me je sprevaljao kak pes. Sedo mi je na rami, gda sem jo i čteo novine, pa vse pojo ka jaz. Šalato tudi.

Iz Afrike je prišo v Pariz na obisk veleposestnik s svojov vkročenov Cibat divjov mačkov. Mačka je za njim šla, kak ide naša krotka. Pri-deta v kavarno. Gostov je dosta. To se je lekaj ne dopadnolo divjov mački, kakšče je bila vkročena, gda ednoga, gda drugoga gosta je vjela, da bi koštala njegovo meso. Ka je lastnik drago plačao pečenko za svojo lačno mačko, ne trbe posebi praviti.

V Londoni v uredništvu nekoga lista so meli vkročenoga medveda. Hodo je po sobaj kak pes domači i poznao vse gospode uredništva. Zgodilo se je pa ednok, ka je glavni urednik bio jako zaposlen, gda je svoj gobec na njegov sto porino medved. To je svadilo glavnoga urednika i je plüsko medveda za nepoštenost. Medved pa ne bi rād ostao dužen, je

plüsko vrno včasi nazaj glavnomi uredniki i to tak močno, da je te na ves glas zakričao i vküppozvao osobje uredništva, naj medveda spravijo vö iz uredništva. Odali so ga vojski. A medved se nikak ne mogeo privaditi k novomi mesti i je tak milo jokao, gda je ovaro koga iz uredništva, ka se njim je smilo, i so ga z vojske vzeli vkraj pa ga dali v zverinjak, gde se bole počüti.

Neka gospa v Londoni je mela velikoga domačega zavca, šteri jo mesto psa sprevaljao po mesti. Pa ne sam. Z zavcom je šla tudi edna podgan, štera se je vkrotila tak, ka je na kurnjeki pri kokošaj spala.

V Belgradi smo vidili srbskoga kmeta, koga sta dve ovci sprevaljali po vulicaj. Če je šo v krčmo jest, sta bile pri njem. Vsem gostom je pripovedavao, ka če pes sme v krčmo, sme tudi več vredna ovca.

Na Kitajskom i v Indiji majo vkročene kače, štere mesto maček lovijo miši i kebre. Naednok se zgodi, gda pride gost v hišo, ka se privleče na belom črevi kre njega kača, da ga pozdravi. Neki anglež je tak vkroto kačo, ka jo je v žepi noso i gdašče jo privleko vö i kazao drugim. Se zna, ka vsaki ne meo veselja nad njov.

V Parizi je neki optičar, (trgovec z očalji) jako rad meo svojo mačko. Ednok je pa samo v pamet vzeo, ka mačka ne vidi dobro. Ka je napravo? Napravo je mački očalje i Parižani, gda so prišli mačko z očalji gledat, so si z ednim kupili očalje, ki so je potrebüvali. Da tisti optičar že more dober mešter biti, šteroga očalje tudi mačke lejko nosijo.

Ka se je v Vales-i vkrotila edna krotka i spala v kühnji v pepeli, je nikaj ne zvünrednoga. Zvünredno je pa to, ka gda je gospodar hiše mro, je hišo zapüstila tudi krotka i se več ne povrnala.

Na zadnje naj omenimo tistoga somara, šteri je svojega gospodara v Londoni vsako nedelo odneso v edno krčmo i se tečas ne gene z svojega mesta, dokeč njemi je gospodar ne prineso z krčme ročko piva, šteroga je somar z velkim zadovolstvom spio.

Šest i edna.

(Razgovor v delavci, šteri so prišli po marsejskom atentati v Slov. Krajino.)

Od krčme smo prišli do trgovin.

— Je tudi inači, kak doma. Vse je naprej zvagano i vse ma svojo določeno ceno. Tam se zobston pogajaš. Ali za vsaki frank, šteroga potrošiš — dobiš malo znamko, „kupon“. Te kupon prikeliš na določeno mesto v knjižici, štero ti da trgovec. Pa kda je knjigica puna „kuponov“, potem si iz ednoga cenika lejko zbereš šenk. Lepe reči šenkajo...

Vidite, to je pametna reč. Ostanuš, kupuješ pri ednom trgovci, — tam se ne pogajaš, ar znaš, ka itak zobston, na konci pa dobiš del trgov-

do vsi ljudje smejali, či ta našiva hodila spejvat.

„Deci ti nišče ne zamejri!“ so pravili Števan.

„Nej, pa nej!“

Vsi trije so odišli pobiti v hižo. Maričiki pa Jožeki je že na joč šlo. Števan so se pa smijali. „Znata, ka deca? Vüva se oblečita. Pa ka ta sebov mela?“ „Jas bom meo vašo torbo, kak hodite žnjov strelat.“

„Nede prevelka?“

„Nej! Sam jo že probao“. Vrgeo se je na klop, pa včasi je bila torba z droga nad pečjov na njem. Rejsan, malo njemi je bila prevelka. Doli po litkaj njemi je šče tukla. Pa za pesmare je vse dobro. Oča so se samo smijali pa so njemi pomagali črevle na noge. Naednok sta bila kredi.

„Zdaj se pa tiho spravita pred kühinske dveri, pa mami zospevlita“, so jiva napelavali Števan.

Jožek si je vzeo krščak z glave i se od časa do časa nasmejao v njega. Pa vsigdar je pogledno očo kak da bi šteo praviti: „Ve te vi kri- vi ajtek, nej müva.“

Števan so pa le kimali, naj spevleta. Maričika je bila bole osagurna

čovoga dobička v obliki šenka.

... Tretji den so bili na poti delavci; ednakomerno ropotanje domačega vlaka je odprlo pot spanci v trüdne oči.

— Beli krüj ste meli, ali čarnoga?

Pokažejo mi. Sakač je meo najvekši falat krüja, francoski krüj. Je bole beli, ali naš pekovski je lepši. Tüdi falejši. Z najbolšim tekem se poprimejo jüžine moji prijatelje, vidi se na vsakom obrazi, ka njim diši skromna jüžina.

— Doma nas kaj bolšega čaka... pravi eden.

Zdaj vtihne guč.

Vsaka miseo odplava ta gor do Mure, do postaje v Beltincih. Tam bodo čakali naše Bratončare domači: ljublena žena, dečica.

— Ešče to mi povejte, prosim, ste meli kakši domači list?

Vsi se zamisljio.

— Jaz ne...

— Jaz tudi ne...

— Meo sem pajdaša, on je meo „Domovino“.

— Ali itak smo znali vse, kaj se je zgodilo doma, me tolažijo. Domači so nam vse sporočili v pismi.

Tak smo prišli do domačih novic, do Števeka, šteri je prej v pijanosti bujo Ferenčeka.

— Šteroga?

— Tistoga, vej ga poznaš —

Prišli smo do Celja. Mene je v drugo smer pelale živlenska pot, bratje i sestra iz Slov. krajine so pa zagvišno meli priliko, da pozabijo dugo pot, Francijo, težave i kda je postao vlak na postaji v Beltincih, so že rešeni nevol i skrbni ponüdili roko srečnej ženi i küšnoli malčke, šteri so itak žmetno, jako žmetno čakali na ljublenoga áteka.

Glejte, skoro pozabim povedati to najvažnejše:

— Tam je skoro vsaki drugi človik invalid, so pripovedavali moji sopotniki; — Nemce i Madjare nemajo radi, ali bojne neščejo več.

Kovačova Julika

Vreme:

Mlačno, nagnjeno k deži ali snegi, sever.

Cene:

Zrnje: Nespremenjene. Živina: prasci 7 do 9 tjeđnov stari komad 90—110 Din., 3—4 mesece stari 130—150 Din., 5—7 mesecov stari 220—250 Din., 8—10 mesecov stari 300—360 Din., 1 leto stari 560—600 Din. Na žlvo vago svinje 4—5 Din., na mrtvo pa 6.50 do 9 Din. Drüge cene so nespremenjene.

POŠTA.

Tatar Marije brat, Dolč. Sestra piše, da je naročnino poslala tebi. Prosimo jo. Duga na 1934 leto je 52 Din. Perša Roza,

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš i vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24—7

Acces Cicon, Francija. Kalendar poslali, z njim vřed je duga 20 Din. Mož pa naj pride sam po kalendar k nam i ga tü plača. Drobec Imre, Bodonci. Lansko leto januara 8. si plačao 25 Din. S toga je šlo 15 Din na predlanski M. list, 10 Din je ostalo na letos. Flisar Štefan, Gorica. Duga na lani je 6 Din., ar Novine na posamezni naslov koštajo 30 Din. Lutar Štefan, Gorica. Žmauc Karolina je plačala na lani polovino, zato je teliko ešče dužna, to je 36 Din. G. Š. G. Tisti troji nered povej g. plebanoši. Čerpnjak Alojz, Segovci. 2 kalendara odajte. Sobočan Kata, Cofes, Francija. Penezne sprejeli. Sv. mese bodejo. Vogrinčič Jožef, Gerlinci. Na leto 1934 vse plačano, kalendar poslali. Čeh Štefan, Marsainvillers. Vsi listi so na letošnje leto plačani. Krampač Aga, Francija. Kalendar smo ti poslali. Grah Ilonka Saury, Francija. Na leto 1934 vse plačano na letos ešče ne prišla naročnina. Pozdrav objavili.

Pripravljanje gnojia po biološki metodi.

Na ta način se lahko nalaga gnoj tudi v starih gnojščih, pač pa je treba paziti, da jame, v katerih se zbira gnojica, ne bodo bolj polne, kot je dno gnojšča, ker bi se sicer napolnilo gnojšče z gnojico, ki jo vpija gnoj. S tem bi prišlo tedaj do čisto drugega razpadanja in dobimo gnoj, ki je sličn, se sedaj proizvajaa na gnojščih. Z ozirom na to se zgrade danes nova gnojšča tako, da jim je dno v višini s površino zemlje in s zadostnim padcem, da se gnojica čimpreje odcedi v za to odrejeno jamo. Gnojšče je ograjeno z zidom, ki je primerno visok.

V Nemčiji je izdelano več sestavov gnojšč za pripravljanje gnojia po biološki metodi. Nekateri so celo patentirani. V Jugoslaviji imamo samo 1 posebno gnojšče za pripravljanje gnojia po Kranzovi metodi. To gnojšče se nahaja na posestvu visoke poljedelske šole pri Zagrebu.

Pri nalaganju gnojia je treba posebej paziti:

1.) Da bodo gnojnične jame štrih gnojšč čimbolj prazne.

2.) Da se gnoj nalaga čimbolj enolično in rahlo in da se tudi odpadki čimbolj zmešajo s stjeljo.

3.) Da se stene posameznih kock čimbolj prilježejo ena na drugo in da med njimi ne bo praznin.

4.) Da gnoj čimprej doseže toploto 55—65° C in da se gnoj čim je dosegel to toploto na vrhu, stlači in obeži z novim gnojem. Ako se sestavljanje vestno ne izvrši, pride do velikih izgub. Tako dolgo, dokler gnoj ne doseže toploto 55 do 65° C, je v njem močno razvito življenje bakterij, ki razkrajajo organsko snov. Življenje bakterij preneha pri 55 do 65° C, a mnogo doprinese k temu tudi to, da se zrak istisne iz gnojia s tlačenjem z nogami in s ponovnim obeženjem. Čimdalje ostane gnoj pri toploti 50° C in čimbolj počasi se on ohlaja, tem boljše je. Toplota gnojia se meri s toplomerom, ki je sličn toplomeru, s katerim se meri toplota silaže ali kisle krme. Pod vplivom vlage in toplote pride do velikih fizikalnih sprememb v gnoju, a do kemijskih sprememb samo v omejeni meri. Nastaja amonijak, ki ima posebno nalogo pri nadaljnjih fizikalnih izpremembah organske snovi in ki povzroča temno barvo gnojia. (Dalje sledi.)

Oda se v V. Polani hš. 98. Žapčič Štefana pet oralov obsegajoče poselstvo z zidanov hišov i zidanim gospodar- skim poslopjom, ar Žapčič ne pride več domo. Zglasite se pri Ritlop Martin V. Polana hš. 35.

Bistrički Ferko.

„O kristjani tak zapeti...“

„Ajtek lepo prosiva, naj tüdi püstiti!“ tak sta prosila Maričika pa Jožek ajteka.

„Ja, ve pa samo ita!“ so se smejali oča Števan, mož srednjih let, močen, z velikimi mustači.

„Pa mama naj ne püstijo. Ite vi prositi!“ Vsi trije so šli prositi mamo, ka Maričika pa Jožek lejko ideta spejvat od svetih Trej kralov. Včila sta se že eden tjeđen. Včasi sta bila na hiži, včasi na štiblec. Ščasoma i z velkim trüdom je Maričika spotrla telko Jožeka, ka zdaj lejko spevleta gde šče. Zdaj pa bi ves trüd bio zabadv. Nej! To nesmi biti. Ajda samo k mami. Mati Kata so ravno nekaj rovali v peči z velikimi börkلامي. Repnjeki so ne šтели vreti, zato so je postavili bliže k ognji.

„Kata, ve pa püsti deco, naj majo veselje“, so Števan boječe prosili, da so vidili ka so Kata nej jako dobre vole, tak kak ništerna ženska ne, da ma kaj opraviti v peči.

„Ti nimak stari, pa ne boj šče ti deca“, so se Kata skregali. Držali so že trdo pesnico. „Ve se nam bo-

i začnola. In pesem dveh mladih boječih src je zarümila po celoj hrmbi.

O kristjani tak zapeti,

zbüдите se eto noč!

Zütra bodo Trije krali,

kaj do nas požegnali.

Blaženi so trije Krali,

kak so oni srečno šli

po toj poti, svetla zvezda,

štera njim je svetila.

Da so prišli Trije krali

v lejpo mesto Betlehem,

tam so našli malo Dete,

smilenoga Jezüša.

Lejpe dare so prinesli

tomi Krali malomi:

zlato mirho, no kadilo,

svoje kinče ofrajo.

Herodeš krala straj obide,

zavolo svojega kralstva.

On si vzeme oštro sablo,

spomori vso dečico.

Dosta krvi je spoljane

s te nedužne dečice,

Jožef, Marija sta pa odišla

iz Betlehema z Jezüšom.

Zdaj pa z Bogom vi kristjani,

mi odidemo od vas,

srečo, žegen vam želejmo,

to nebesko kralstvo.

Hvalen bodi Jezüš Kristuš.

„Na vse veke, draga deca, jako lepo znate. Pa malo počakajta“. Odgovorijo Kata. Šli so v kamro po kukarične pogače. Ne so znali, što je vöni spejvao. Da so dveri odprli, so jim malo ne pogače z rouk spadnole.

„Vüva“, so mati zbreknoli. Nato so stali vsi štirje tiho kak kamen. Mati so nej znali, ali bi se kregali, ali smijali. Te je pa Jožek stopo k njim i jih gledao v obraz pa pravo:

„Mama pogač ne sila davati, raj naj püstiti spevati. Miva vam desetkrat telko pogač prineseva.“

Mati so se naglas zosmejali i k sebi stisnoli Jožeka. „Ita samo i lepo spevlita.“

Jožek se je komaj strgao iz materinih rok i skočo vö na cesto.

„Maričika, Maričika odi. K Ba- lažicovim najprle“. Oča pa mati sta gledala za decov. Radost njima je sijala z obraza. — Sunce je že zajšlo. Po vulicaj pa so hodile procesije de- ce. S turbami i s cekri so bili oblo- ženi. Nosili so kukarične pogače i klöce. Vnogi je tüdi dobo gde korono.